

**AZƏRBAYCAN ZORXANA İDMAN
FEDERASIYASI**

Az-1072, F.Xoyski prospekti, 98
Tel.: (+994 12) 564 08 09

№ 4/940

**ZURKHANEH SPORTS FEDERATION
OF AZERBAIJAN**

Az-1072, F.Xoyski avenue, 98
Tel.: (+994 12) 564 08 09

« 30 » oktyabr 2021 il

**UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin
qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin
diqqətinə**

Bildiğiniz kimi, Azərbaycan xalqının qeyri-maddi mədəni irsinin ən qədim və gözəl nümunələrindən olan zorxana oyunları və pəhləvanlıq Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına salınması üçün təqdim edilmişdir. Məlumdur ki, Azərbaycan dünyada idman mədəniyyətinin təşəkkül tapdığı ölkələrdəndir. Zorxana oyunları və pəhləvanlıq Azərbaycan xalqının mədəni irsinin tərkib hissəsidir və bu gün də yaşadılır və nəsildən nəsilə ötürülür.

Qədim zamanlardan bəri bahadır-pəhləvanlar xalq arasında böyük hörmətə malik idilər. Pəhləvan adına layiq görülmək üçün fiziki hazırlığın yüksək mərhələsinə çatmaq lazım idi. Qədim dastanlarda bir-birinə qarşı vuruşan iki düşmən ordunun və ya dəstənin taleyini pəhləvanların görüşü həll edirdi. Azərbaycanın orta əsr pəhləvanlarının adlarını tarixi yazılar və şairlər bizə çatdırmışlar. 20-ci əsrdə Azərbaycanda bir çox el pəhləvanları yetişməyə başladı. Bunlardan Sali Süleyman, Rəşid Yusifov, Eldar Göyçaylı, Məhəmmədali Qazaxlı, Cümşüd Yusifov, Çingiz Göyçaylı, Qara Rüstəm elə nəhəng gücə malik idilər ki, tezliklə bütün ölkədə tanındılar. Yarıqların demək olar ki, hamısı musiqi sədaları ilə müşahidə olunurdu.

Belə hesab olunur ki, Şah İsmayılın dövründə xüsusi alətlər ilə çıxış edən pəhləvanların hazırlandığı "zorxana"lar yaradılmışdı. İdmançılar üçün meydança və tamaşaçıların əyləşməsi üçün amfiteatrı olan gümbəzli zorxana binaları bir növ idman sarayları idi. Zorxanalarda güləş zamanı səslənən ənənəvi musiqidən başqa pəhləvanların şücaətindən bəhs edən mahnılar da ifa olunurdu. Hal-hazırda zorxana binaları Bakıda, Gəncədə və Ordubadda var.

Pəhləvanlıq və zorxana tamaşaları ölkəmizin adət-ənənələrimizin tərkib hissəsidir. Bununla əlaqədar bu vacib elementin UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına daxil edilməsi dəstəkləyir və UNESCO-dan bu təşəbbüsə razılıq verilməsini xahiş edirik.

Hörmətlə,

Azərbaycan Zorxana İdman
Federasiyasının I vitse-prezidenti

Məmmədveli Mustafayev

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

As you may know, one of the oldest and most beautiful examples of the intangible cultural heritage of the Azerbaijani people, zorkhana games and pehlevanliq were submitted for inscription on the Representative List of the intangible cultural heritage of humanity. It is known that Azerbaijan is one of the countries in the world where traditional sports culture was formed. Zorkhana games and pehlevanliq are an integral part of the cultural heritage of the Azerbaijani people and are still alive and passed down from generation to generation.

From ancient times the pehlevans have been highly respected among the people. In order to be awarded the title of pehlevan, it was necessary to reach a high level of physical training. In ancient legends, the fate of two enemy armies or groups that fought against each other was decided by a meeting of pehlevans. The names of medieval Azerbaijani pehlevans have been passed down to us by historical writings and poets. In the 20th century, many pehlevans became popular in Azerbaijan. Among them, Sali Suleyman, Rashid Yusifov, Eldar Goychayli, Mahammadali Gazakhli, Jumshud Yusifov, Chingiz Goychayli, Gara Rustam had such a huge popularity that they soon became known throughout the country. Almost all the competitions have been accompanied by music.

It is believed that during the reign of Shah Ismail, "zorkhanas" were created for pehlevans who performed with special tools. Zorkahans were dome-shaped buildings with a stage for pehlevans and an amphitheater for spectators. In addition to the traditional music played during the performances, songs about the heroism of the wrestlers are performed in the zorkhanas. Currently, zorkhana sports are performed in Baku, Ganja and Ordubad.

Zorkhana games and pehlevanliq performances are an integral part of our country's traditions. In this regard, we support the inclusion of this important element in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, and we ask UNESCO to support this initiative.

Best regards,

Mammadveli Mustafayev

First vice-chair of the Azerbaijan Zorkhana Federation

Bakı, AZ 1004, A.Abbaszade 2-ci Y/massiv, 194
Tel.: (+994 12) 511 12 42; (+994 12) 564 08 09
Mob.: (+994 50) 310 50 19

Baku, AZ 1004, A.Abbaszade 2-nd H/area, 194
Tel.: (+994 12) 511 12 42; (+994 12) 564 08 09
Mob.: (+994 50) 310 50 19

№

A/839

« *30* » *10* 202*1*-ci il

**UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin
qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin
diqqətinə**

Zorxana sənəti və pəhləvanlıq ənənələri Azərbaycan mədəniyyətinin formalaşmasında və idmanın inkişafında əvəzsiz rol oynamışdır. Azərbaycan pəhləvanları uzun illər ölkənin qüvvət, qüdrət, yenilməzlik rəmzi olmuş, xalqımıza şərəf gətirmişlər. Qüvvəyə və fiziki hazırlığa malik olan pəhləvanların hünəri dildən-dilə yayılaraq əfsanəyə dönmüşdür. Azərbaycanın nağıl və dastanlarında pəhləvan – cəsarəti, igidliyi, ağılı, təkmini ilə fərqlənən güclü şəxsdir.

Azərbaycan mədəniyyəti tarixinin unudulmaz abidələrindən olan zorxana sənətində tamaşa, musiqi və əyləncə ünsürləri həddən artıq zəngin və qabarıq olduğundan, oradakı idman və yarış cəhətlərini üstələmiş, arxa planda qoymuşdu. Elə bu səbəbdən tarix boyu zorxana oyunları el tamaşalarımızın bir növü kimi qəbul olunmuşdur. Zorxana ən çox Bahar bayramı mərasimlərində, meydan tamaşalarında keçirilir.

Pəhləvanlıq ənənələri Azərbaycanda bu gün də yaşamaqdadır və nəsilən nəsle ötürülür. Məhz buna görə təşkilatımız pəhləvanlıq və zorxana ənənələrinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına təqdim edilməsini tamamilə dəstəkləyir və bu elementin tanidilməsində köməklik göstərməyinizi xahiş edirik.

Hörmətlə,

**Azərbaycan Milli İdman Növləri
Assosiasiyasının və Azərbaycan Zorxana
İdman Federasiyasının prezidenti**

Kazım Qurbanov

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

The culture of pehlevans and zorkhana sports have played an invaluable role in the formation of Azerbaijani culture and the development of traditional sports. For many years, Azerbaijani pehlevans have been a symbol of strength, power, invincibility of the country and brought honor to our people. The courage of pehlevans with strength and physical fitness has become a legend. In Azerbaijani fairy tales and epics, a pehlevan is a strong person distinguished by his bravery, courage and intelligence.

As one of the unforgettable parts of culture and history of Azerbaijan, the culture of pehlevans and zorkhana sports put upfront the elements of spectacle, music and entertainment extremely rich and vivid, while keeping the aspects of sports and competitions in the background. For this reason, throughout history, the culture of pehlevans has been accepted as a type of our popular performances. Pehlevans perform today also outside the zorkhana context, at spring holidays and outdoor performances.

The traditions of pehlevanliq still live in Azerbaijan today and are passed down from generation to generation by the members of our organization. That is why our organization fully supports the inclusion of the culture of pehlevans and zorkhana sports in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, and we ask you to help us in promoting this heritage.

Kind regards,

Kazim Gurbanov

Chairperson of the Azerbaijan National Sports Association and Chair of the Azerbaijan Zorkhana Federation

UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin
qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin
diqqətinə

Pəhləvanlıq sənəti və zorxana ənənələri Azərbaycan mədəniyyətində silinməz iz qoymuş, milli xarakterin formalaşmasında, idmanın, xüsusilə sirk sənətinin inkişafında əvəzsiz rol oynamışdır. Xalq mərasimlərinin, meydan tamaşalarının tərkib hissəsi kimi bu gün də öz formasını qoruyub saxlayan güc sınaq, güşt tutmaq, daş oynatmaq, kərən sındırmaq, buğa boynu əymək, kəndirbazlıq etmək yalnız oğuz-türk xalqlarının deyil, həm də digər xalqların dinamik-dramatik oyunları olub.

Zorxana, pəhləvanlıq xalq tamaşaları Bahar-Novruz mərasimlərindən sonrakı inkişaf mərhələlərində ayrıca tamaşa növünə, peşəyə çevrilib. Azərbaycan ruhunun ifadəsi kimi zəngin folklor nümunələrimizdə belə pəhləvan obrazı son dərəcə bənzərsiz, bitib-tükənməyən güc rəmzi kimi təqdim edilir. Pəhləvan obrazı xalq ruhunda yenilməz, məğlubedilməz şəkildə təqdim edilir. Pəhləvan xalq ruhundan doğan real bir obraz idi. O, zorxanaya çıxanadək bərkdən-boşdan keçir, sözün əsl mənasında yetkinliyə çatırdı. Pəhləvanların öz qüvvəsini sınaqması zorxana tamaşalarında daha böyük maraq doğurur.

Zorxana xalq milli oyunlarını təkcə bahar mərasimi ilə məhdudlaşdırmaq olmaz. Zorxana xalqın adət-ənənəsinə daxil olmuş sinkretik tamaşa mərasimidir. Zorxana ən çox Bahar bayramı mərasimlərində, meydan tamaşalarında keçirilir.

Pəhləvanlıq və zorxana sənəti Azərbaycanda yaşayan icmaların mədəniyyətində, milli idmanın inkişafında mühüm rol oynayır. Bununla əlaqədar olaraq təşkilatımız bu mədəni irs nümunəsinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin reprezentativ siyahısına daxil edilməsini dəstəkləyir. İnanırıq ki, bu addımla bu elementə ictimai maraq bundan sonra daha da artacaq, onun gənc nəsillərə ötürülməsinə təkan veriləcəkdir.

Hörmətlə,

Sədr

Pərviz Mirələmli

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

The culture of pehlevans and zorkhana games and sports have left an indelible mark on Azerbaijani culture, played an invaluable role in the formation of cultural identity, the development of traditional sports, supported by circus performances in recent years. By their performances at folk ceremonies and outdoor activities, pehlevans try to maintain this heritage in dynamic and adaptive way, praising the heritage of not only Oghuz-Turkic communities, but also other communities living in the country.

Zorkhana and pehlevan performances and wrestling have become a separate type of performance, which is also believed to have come from the Spring-Novruz ceremonies. In our rich traditional heritage, the image of a pehlevan is presented as a very unique, as an expression of the cultural spirit, inexhaustible symbol of power. Communities believe that pehlevans are invincible. The pehlevans were the practitioners born with the people's spirit. Pehlevans are those who come through a lot of hardships until they are experienced and are literally adults. The fact that pehlevans test each other's strength is of great interest in zorkhana performances.

Zorkhana games and sports should not be limited to the spring ceremonies. Zorkhana is a syncretic context of performance that has become a tradition of the people.

The culture of pehlevans and zorkhana games and sports play an important role in the culture of communities living in Azerbaijan, in the development of national traditional sports. In this regard, our organization supports the inclusion of this element of cultural heritage in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. We believe that this step will further increase public interest in this element and give impetus to its transmission to the younger generation.

Sincerely yours,

Perviz Mirelemli

Chairperson of Azerbaijan Student Youth Organizations Union

Azərbaycan Respublikası
Gənclər Təşkilatları
Milli Şurası

No 873

03.11.2021

**UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə
Hökumətlərarası Komitəsinin diqqətinə**

Azərbaycanda pəhləvanlığın milli köənli, qədim, bənzərsiz təməl ənənələri var. Bu, əzəli, əbədi döyüşkənliyimizin ifadəsi olmaqla yanaşı, xalq ruhunun ayrı-ayrı fərdlərdə yaşamasının bariz nümunəsidir. Pəhləvanlıq türk ruhunun yenilməzliyinin ifadəsidir.

Bu gün Azərbaycanda pəhləvanlıq ənənəsi yaşadılır və nəsildən nəsle ötürülür. Pəhləvanlarımız uzun illər Azərbaycanın qüvvət, qüdrət, yenilməzlik rəmzi olmuş, millətimizə şərəf getirmişlər. Fövqəladə qüvvəyə və fiziki hazırlığa malik olan pəhləvanların hünəri dildən-dilə yayılaraq əfsanəyə dönürdü. Azərbaycanın nağıl və dastanlarında pəhləvan cəsarəti, igidliyi, ağılı, təkmini ilə fərqlənən güclü şəxsdir. Türk xalqlarının mənəvi mədəniyyət abidələri olan "Bilqamıs" ulu kitabı, "Avesta" dini kitablar külliyyatı, "Orxon-Yenisey" kitabələri, "Alp Ər Tonqa" dastanı, "Dədə Qorqud" kitabı, "Koroğlu" dastanı və onlarla başqa mənbələrdə cəsur, qüvvətli, igid şəxsiyyətlər haqqında çox geniş söhbət açılır.

Orta əsrlər Səfəvilər dövrü pəhləvanlıq sənətinin inkişafına böyük təkan verdi. Bu dövrdə dünya idman tarixinin ən nadir hadisələrindən olan zorxanalar yarandı. Zorxanalar bədən tərbiyəsi ilə məşğul olmaq üçün tikilmiş xüsusi idman evləri idi və pəhləvanlıq ənənələrinin inkişafında çox böyük rol oynamışdı.

Hesab edirik ki, pəhləvanlıq və zorxana ənənələrinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-maddi irs Reprəzentativ siyahısına alınması bu elementin çoxlu daşıyıcılarında böyük fəxr hissi oyadacaq. Bu mənada təşkilatımız pəhləvanlıq və zorxana ənənələrinin həmin siyahıya təqdim edilməsini alqışlayır və UNESCO tərəfindən bu nominasiyanı dəstəklənməyə çağırır.

Hörmətlə,
Azər Əliyev
Sədr
azar.aliyev@nayora.az
+994 77 421 11 21

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

The culture of pehlevans and zorkhana sports in Azerbaijan have ancient, historical traditions of deep cultural origin. They do not only express the readiness to show strength and fight, but also a clear example of the people's spirit living in individuals. The culture of pehlevans is an expression of the invincibility of the Turkic spirit.

Today, the traditions of pehlevanliq lives on in Azerbaijan and is passed down from generation to generation. For many years, our pehlevans have been a symbol of strength, power, invincibility of Azerbaijan and brought honor to our people. The bravery of the pehlevans, who had extraordinary strength and physical fitness, spread from tongue to tongue and became a legend. In the tales and epics of Azerbaijan, the pehlevan is a strong person distinguished by his courage, bravery, intelligence and restraint. Such sources for spiritual culture, as the great book "Bilgamis", the collection of religious books "Avesta", the book "Orkhon-Yenisey", the epos "Alp Er Tonga", the book "Dada Gorgud", the epos "Koroglu" and dozens of others depict pehlevans as strong and brave individuals.

The Safavid period of the Middle Ages gave a great impetus to the development of the culture of pehlevans. During this period, zorkhana sports appeared, which was one of the rarest events in the history of traditional sports. Zorkhanas were private sports houses built for physical education and played a major role in the development of pehlevan traditions.

We believe that the inclusion of culture of pehlevans and zorkhana sports in the UNESCO Representative List of the Intangible Heritage of Humanity will give many practitioners a sense of deep pride. In this regard, our organization welcomes the inclusion of culture of pehlevans and zorkhana sports in the list and calls on UNESCO to support this nomination.

Sincerely yours,

Azer Aliyev, Chair of National Council of Youth Organizations (NCYO)

UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin
qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin
diqqətinə

Azərbaycan milli güləşçiləri uzun illər ölkənin qüvvət, qüdrət, yenilməzlik rəmzi olmuş, xalqımıza şərəf gətirmişlər. Fövqəladə qüvvəyə və fiziki hazırlığa malik olan pəhləvanların hünəri dildən-dilə yayılaraq əfsanəyə dönmüşdür. Azərbaycanın nağıl və dastanlarında pəhləvan – cəsarəti, igidliyi, ağılı, təkmini ilə fərqlənən güclü şəxsdir.

Əcdadlarımız min illər bundan öncə bahar bayramını qeyd etmişlər. Yazda gecə-gündüz bərabərləşdiyi gündə hədsiz təntənə və şadlıqla keçirilən bu bayramı xalq müxtəlif mərasim və ayin oyunları ilə qarşılayırdı. İlin təhvilə yayım atəşi, musiqi ilə qeyd olunur, süfrələr açılır, tonqallar yandırılır, kiçikdən tutmuş ağsaqqal və ağbırçəklərə qədər hamı tonqal ətrafındakı tamaşalarda iştirak edir, müxtəlif oyunları seyr edirdilər. Belə şənliklərin əsas qəhrəmanları isə el pəhləvanları olurdu. Bayramın ən qızğın vaxtında meydana dairə qurulur, hamı bir nəfər kimi pəhləvanların tamaşasına toplaşır. Elin qüdrətli oğulları bir-bir musiqi sədaları altında meydana çıxar, rəqs edər, əzəllərini oynadar, müxtəlif akrobatik hərəkətlərlə cəldliklərini nümayiş etdirirdilər. Kişilər bu və ya digər pəhləvanı tərifləyərək bərkədən mübahisə edər, hansının qalib gələcəyi barədə mərc qoşardılar. Qızlar, gəlinlər də öz aralarında pıçıldaşaraq, oğrun baxışları, xəfif təbəssümləri ilə pəhləvanları ruhlandırardılar.

Pəhləvanlıq sənəti Azərbaycan mədəniyyətində silinməz iz qoymuş, milli xarakterin formalaşmasında, idmanın, xüsusilə sirk sənətinin inkişafında əvəzsiz rol oynamışdır. Pəhləvanlıq ənənələri Azərbaycanda bu gün də yaşamaqdadır. Əlamətdar günlərdə, el şənliklərində pəhləvanlarımızın çıxışları hamı tərəfindən böyük maraq və məhəbbətlə izlənilir.

Bununla əlaqədar Milli güləş ənənələrinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, onun UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına daxil edilməsini dəstəkləyir və UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsindən bu təşəbbüsə müsbət rəy verilməsini xahiş edirik.

Hörmətlə,

Azərbaycan Milli güləş idman növü üzrə

dünya çempionları

Süleymanov Cəlal

Əzimov Coşqun

İsrafil Bəxtiyar

Əliyev Qalib

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

For many years, Azerbaijani pehlevans and wrestlers have been a symbol of strength, power, invincibility of the country and brought honor to our people. The skill of the pehlevans, who had extraordinary strength and physical fitness, spread from tongue to tongue and became a legend. In Azerbaijani fairy tales and epics, a pehlevan is a strong person distinguished by his courage, intelligence and restraint.

Our ancestors have celebrated the spring arrival since thousands of years ago. Celebrated with great solemnity and joy on the spring equinox, spring was welcomed by communities with various ceremonies and ritual games. The music was played, tables were set, bonfires were lit, everyone from children to elders used to take part in performances around the bonfire and watch various games. Pehlevans have always been the main characters of such festivities. During the culmination part of the holiday, a circle was formed on the square, and everyone gathered as one to watch the pehlevans. The strong sons of the people appeared one by one to the sounds of music, danced, showed their muscles, and demonstrated their agility with various acrobatic movements. Men would praise one or another pehlevan and argue loudly, betting on who would win.

The art of pehlevanliq has left an indelible mark on Azerbaijani culture, played an invaluable role in the formation of cultural identity and traditional sports. The traditions of pehlevan wrestling still live in Azerbaijan today. On significant days, at folk festivals, the performances of our pehlevans are watched by everyone with great interest and love.

In this regard, given the importance of the traditions of zorkhana and pehlevanliq, we support its inclusion in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, and ask the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage to give a positive opinion on this initiative.

Kind regards,

[Signed by]

Champions of traditional wrestling gulesh:

Jalal Suleymanov

Joshgun Azimov

Bakhtiyar Israfilli

Galib Aliyev

**UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin
qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin
diqqətinə**

Zorxana - qədim Azərbaycan şəhərlərində pəhləvanların güləşdikləri meydan. Zor – "güc", xana isə - "məkan" mənasını ifadə edir. Zorxana rəngarəng və xüsusi özəllikləri ilə seçilən idman növüdür. Əvvəllər zorxanalar döyüşçü və pəhləvanların fiziki hazırlıq hərəkətlərini icra etdikləri məkan olub. Zorxanalarda nizə, toppuz, qılınç, ox kimi silahlardan istifadə olunaraq məşqlər keçirilirdi.

Zorxana, pəhləvanlıq xalq tamaşaları Bahar-Novruz mərasimlərindən sonrakı inkişaf mərhələlərində ayrıca tamaşa növünə, peşəyə çevrilib. Azərbaycan ruhunun ifadəsi kimi zəngin folklor nümunələrində belə pəhləvan obrazı son dərəcə bənzərsiz, bitib-tükənməyən güc rəmzi kimi təqdim edilir. Pəhləvan obrazı xalq ruhunda yenilməz, məğlubedilməz şəkildə təqdim edilirdi. Pəhləvan hər zaman xalq ruhundan doğan real bir obraz idi. Pəhləvanlar zorxana yarışlarında əsas rol oynayırlar.

Zorxanada müxtəlif oyunlar və məşqlər təşkil olunur. Musiqi və oxuma ilə müşayiət olunan həmin oyunları iki yerə bölmək olar. Ən əvvəl rəqsvari, şux ovqatlı müxtəlif idman məşğələləridir ki, bunlar irəlidəki oyun və yarışlara bir növ hazırlıq, müqəddimə olmuşdur. İkinci - cürbəcür idman alətləri ilə oynanılan oyunlar və güləşmə yarışdır.

Pəhləvanlıq və zorxana ənənələrinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-maddi irs Representativ siyahısına alınması məndə böyük fəxr hissi oyadacaq. Bu mənada mən pəhləvanlıq və zorxana ənənələrinin həmin siyahıya təqdim edilməsini alqışlayır və UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsi tərəfindən bu nominasiyanı dəstəklənməyə çağırıram.

Hörmətlə,

Zorxana və pəhləvan güləşi idman növü üzrə

4 qat Avropa çempionu, 2 qat Dünya kubokunun qalibi,

6 qat dünya çempionatının mükafatçısı, 2017-ci il IV İslam

Həmrəyliyi Oyunlarında 2 gümüş , 1 bürünc medalın sahibi

Xəyyam Orucov

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

Zorkhana sport has its own traditions and rules. The word "zorkhana" means "strength", "khana" - house, ie "house of strength". Zorkhana sports and competitions, which have an ancient history, were systematized in Azerbaijan 7 centuries ago. Performances in Zorkhana are accompanied by "Jangi" music. Competitions in Zorkhana are held to the sounds of rhythmic music. Traditionally, people sit and watch the performances of pehlevans. Pehlevans use tools in the shape of old weapons.

Zorkhana traditions are closely connected with the art of pehlevans. The art of pehlevans and zorkhana traditions have left an indelible mark on Azerbaijani culture and played an invaluable role in the formation and development of the cultural identity. On special days, the performances of pehlevans and wrestlers at folk festivals are watched with great interest and love by everyone.

The Safavid period of the Middle Ages gave a great impetus to the development of the art of pehlevans and their wrestling, and a famous, invincible, strong generation of pehlevans grew up in Azerbaijan. Later, in the late 18th century, Muhammad from Shirvan, in the early 19th century, Huseyngulu Mirza Hashim oglu from Absheron, Sar Panchi from Balakhan, Shonu Abdulla from Baku, Ahmadli Mammad, Atababa were the most winning pehlevans.

Zorkhana games and wrestling are still alive and passed down from generation to generation. In this regard, given the importance of this cultural heritage, we support its inclusion in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, and ask the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage to approve this initiative. I confirm my support for this initiative by signing:

Sincerely yours,

Khayyam Orujov

In the zorkhana sports and traditional wrestling: 4 times champion, 2 times coup holder, 6 times award winner, holder of two silver and one bronze medals at the 4th Islamic solidarity games in 2017

UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin
qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin
diqqətinə

Zorxana idman növü özünəməxsus ənənələrə və qaydalara malikdir. "Zorxana" sözünün mənası "zor"-güc, "xana"- ev, yəni "güc evi" deməkdir. Qədim tarixə malik olan zorxana idman yarışları Azərbaycanda 7 əsr bundan əvvəl sistemləşdirilib. Zorxanada tamaşalar "Cəngi" musiqisi ilə müşayiət olunur. Zorxanada yarışlar mürşidin ifa etdiyi ritmik musiqinin sədaları altında keçirilir. Mürşid zərb aləti ilə zorxana ritmlərini ifa edən şəxsə deyilir. O, sərdəm deyilən yerdə oturur (1 və ya 1,5 metr hündürlüyündə olan taxtdır). Zorxana alətləri qədim silahların formasında hazırlanıb.

Zorxana ənənələri pəhləvanlıq sənəti ilə sıx bağlıdır. Pəhləvanlıq sənəti və zorxana ənənələri Azərbaycan mədəniyyətində silinməz iz qoymuş, milli xarakterin formalaşmasında, inkişafında əvəzsiz rol oynamışdır. Əlamətdar günlərdə, el şənliklərində pəhləvanların çıxışları hamı tərəfindən böyük maraq və məhəbbətlə izlənilir.

Orta əsrlər Səfəvilər dövrü pəhləvanlıq sənətinin inkişafına böyük təkan vermiş, Azərbaycanda adlı-sanlı, yenilməz, güclü pəhləvan nəsli yetişmişdi. Daha sonralar, XVIII əsrin sonlarında Şirvanlı Məhəmməd, XIX əsrin əvvəllərində maştağalı Hüseynqulu Hacı Mürsəl oğlu, onun şagirdi Məşədi Əbdüləli Axundov ("Altıaylıq pəhləvan"), abşeronlu Hüseynqulu Mirzə Həşim oğlu, balaxanlı Sar Pənçi, bakılı Şonu Abdulla, Əhmədli Məmməd, Atababa xüsusi hörmət qazanmış pəhləvanlar idi.

Zorxana oyunları və pəhləvanlıq hal-hazırda da yaşadılır və nəsildən nəslə ötürülür. Bununla əlaqədar bu mədəni irsin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, onun UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına daxil edilməsini dəstəkləyir və UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsindən bu təşəbbüsə müsbət rəy verilməsini xahiş edirəm. Mən bu təşəbbüsə dəstəyimi imzamlı təsdiqləyirəm:

Hörmətlə,

Zorxana və pəhləvan güləşi idman növü üzrə
3 qat Avropa çempionu, dünya kubokunun mükafatçısı,
dünya çempionatının mükafatçısı, 2017-ci il IV İslam
Həmrəyliyi Oyunlarında 1 gümüş , 1 bürünc medalın sahibi

 Orxan Xanlarov

To the attention of the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible
Cultural Heritage

The culture of pehlevans and zorkhana sport have their own traditions and rules. The word "zorkhana" means "strength", "khana" - house, ie "house of strength". Zorkhana sports and competitions, which have an ancient history, were systematized in Azerbaijan 7 centuries ago. Performances in Zorkhana are accompanied by "Jangi" music. Competitions in Zorkhana are held to the sounds of rhythmic music. Traditionally, people sit and watch the performances of pehlevans. Pehlevans use tools in the shape of old weapons.

Zorkhana traditions are closely connected with the art of pehlevans. The art of pehlevans and zorkhana traditions have left an indelible mark on Azerbaijani culture and played an invaluable role in the formation and development of the cultural identity. On special days, the performances of pehlevans and wrestlers at folk festivals are watched with great interest and love by everyone.

The Safavid period of the Middle Ages gave a great impetus to the development of the art of pehlevans and their wrestling, and a famous, invincible, strong generation of pehlevans grew up in Azerbaijan. Later, in the late 18th century, Muhammad from Shirvan, in the early 19th century, Huseyngulu Mirza Hashim oglu from Absheron, Sar Panchi from Balakhan, Shonu Abdulla from Baku, Ahmadli Mammad, Atababa were the most winning pehlevans.

Zorkhana games and wrestling are still alive and passed down from generation to generation. In this regard, given the importance of this cultural heritage, we support its inclusion in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, and ask the UNESCO Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage to give support to this initiative. I confirm my support for this initiative by signing:

Sincerely yours,

Orkhan Khanlarov

In the zorkhana sports and traditional wrestling: 3 times champion, 1 time coup holder, holder of one silver and one bronze medals at the 4th Islamic solidarity games in 2017